

jelenik hetenkint háromszor u. m.
n. csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évi 12 fr. o. 6.
Félévi 6 " " "
Évnyelvére 3 " " "
Egy hóra 1 " " "

Szerzői szállás:

belső sz. 131. szám.

Kiadóhivatal:

középutca Stein könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hausestein és Voglernél (Woll-
zeile 9. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitási cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Eredeti ívsürgöny.

Feladatott: S. Sz. György, jan. 22. d. u. 5 ó. 32 p.
Érkezett: Kolozsvárra jan. 22. este 9 ó. — p.

Háromszék rendkívüli bizottmá-
nyi gyűlése népes volt és rendben
folyt le. Királybíró Lázár Mihály-
nak erélyes eljárásáért csaknem
egyhangelig méltányoló elismerés
és bizalom szavaztatott, s a főtiszt
távollétében jövőre is igazgatónak
felkérte. Székely Gergely, Gyár-
fás Imre óvást tettek, mire szünni
nem akaró roszalás támadt.

Vidékről.

A decz. 16-án tartott tordamegyei gyű-
lés után újból meglátogatott ugyanazon bal-
oldali szomszédom, ki az 1868-ik év utolsó
estvétjéig nálam töltötte.

Komorabb volt mint rendesen, s ennek
következtében kérdém tőle, talán roszul költ
a lencse Tordán.

Nem mondhatnám egészen, felele ő,
de nem is ment egészen úgy, a hogy re-
ményteltem s óhajtottam. Azt tudtam, hogy
a felső kerületből alig fog megjelenni egy
pár tag, a mint történt is, mert alig volt
jelen őt. Tudtam azt is, hogy a vidékről is
kevesen jönnek most télvíz idején, s így a
tordai választmányi tagok, kik aránytalanul
számosan vannak, fognak dönteni; ezekről
pedig azt hittem: miszerint feltétlen a T. L.
rendelkezése alatt állanak.

Azonban csak hamar kitűnt, hogy csa-
lódottam, mert az urnában nem a mi, hanem
a Deák-párt czédulái voltak többségben, s
így a központi bizottmány többsége deák-
pártiakból alakult.

Nó, de ezen is segített a szerencse, mert
a szavazatszedő urnában pár czédulával több
volt mint a hány szavazó szavazott. Igaz,
hogy akár jobbra, akár balra számítottak
volna a szavazatok, az az eredményen mit
sem változtatott volna, de ősmerve a főispán
s a Deák-párt loyálisát, s tudva, hogy
szombat lévén, az újabb szavazást senki sem
óhajlja, egyezmény útján sikerült pártunkból
pár tagot a központi bizottmányba bevinni;
ősmerve továbbá pártunk fegyelmességét,
s tudva azt, hogy közülnök többnyire hely-
beliek vagy közel lakók vannak a központi
bizottmányba benevezve, teljes reményem van:
hogy a deák-pártiak gyérebbe fognak meg-
jelenni a gyűlésekre, s így akkorra, midőn
a központi bizottmány az összeírásokat kine-
vezi, mégis többségben leszünk, már pedig
ez a fődolog.

Kérdém barátomtól, ha vajjon követke-
zetes eljárás volt-e ez azon párttól, mely,
a mint mondja, mindent csak az igazságért
tesz.

Hiába, felele ő, a politika az exigenciák
tudománya — (tehát mégis) — s legelső kö-
telességünk pártunkat szaporítani.

De hát nem engedménykép jutottak-e
be embereitek, s megegyeztethető-e ez a
párt tekintélyével?

Most pártunk gyarapítása a fő kérdés,
nem lehetünk tehát válogatások az eszkö-
zökben, volt a felelet.

Ne vitassuk tovább e tárgyat, mondám
barátomnak, mert én ily esetben büszkébb
lennék, semhogy bárkitől kegyet fogadjak
el; — de ha meg vagytok elégedve, örülök.
Pedig hogy így is kisebbségben vagytok a
központi bizottmányban, mert felteszem párt-
tunk embereiről, hogy ismerve kötelességük-
ket, mindannyiszor és mind meg fognak
jelenni.

Azonban mondj valamit az ebédéről s a
pohárköszöntésekről, kéréim barátomat.

Igen szívesen, s mellözve a szokásos
felköszöntéseket egyenesen áttértek a T. L.
köszöntéseire, mert azok valóságos lélek-
emelők voltak.

Elmondá egyikben, miszerint a magyar
alkotmány csaknem egykorú az angol alkot-
mánnyal, ahoz sokban hasonlít, ugyszintén
a magyar nép jelleme is az angoléhoz!

Gondold meg barátom, mily lélekemelő
azon hitben élni, hogy utódaink egy oly ha-

talmas, boldog Magyarország polgárai lesz-
nek, mint az őt világrészen parancsoló Al-
bion.

Szép ábránd, mondám barátomnak, de
ha ezt csak részben is el akarjátok érni,
nem oly irányban kell a népet vezetni, mint
ti vezetitek, nem kell a meglévővel való elé-
gületlenséget a nép szívében meggyökerez-
tetni, nem kell azt elérhetetlen ígéretekkel a
kísérletek terére vezetni; mert a mely nép
ezt megszokja, az nem fog soha Angolhon
népéhez hasonlítani, hanem utóljára is fra-
czia, vagy talán éppen spanyol jellemet ölt,
s e népnek hazája nem a fontolva, s ennél-
fogva csekély rázkódással nagy mérvben
haladó Angliához, hanem a folytonos forra-
dalomnak kitett Spanyolországhoz fog hason-
lítani.

De már abban csak igazat adsz nekem,
folytatá baloldali barátom, miszerint helyesen
mondta T. L. egyik pohárköszöntésében,
hogy a balközép képviselői száma szaporodá-
sa óhajtható, mert hiszen alkotmányos or-
szágban ellenzékre szükség van.

Tiszta igazad van, viszonzom barátom-
nak, abban, hogy ellenzékre szükség van,
de csak azon ellenzék teljesítheti kötelessé-
gét, mely nem marad folyvást a negatívok
terén, nem halad örökösön destructív irány-
ban, hanem elfogadva a meglévő törvényes
alapot, azon kész és képes is bármikor kezébe
venni a kormány gyeplőjét, amde ezen irányt
nem tudom felfedezni a balközép jelenlegi
eljárásában, s azért e párt szaporodását nem
óhajthatom, többségre vergődését pedig ép-
pen veszélyesnek tartanám.

Darabig gondolkozott, fontolgatott, ha-
rátom, de meg nem adta magát, a mi termé-
szetes, hanem azt mondá, hogy majd meg-
látom, hogy az ellenzék különböző árnyala-
tai rövid időn egy oly közös programban
fognak megegyezni, mely az általam említett
igényeknek teljesen megfelelő.

Mire én azt feleltem: kíváncsi, hogy
teljesüljön jóslatom, de a geszti pronuncia-
mento e hitre nem jogosít, s a jámbor óhaj-
tás alkalmasint csak jámbor óhajtsáknak fog
maradni. Ezzel aztán bevégezve a politizálást
családomhoz mentünk, hol az este hátralévő
részét kedélyesen töltöttük.

Januarius.

Id. gróf Teleki Domokos és Tolnai Gábor,

Marosszék alsó és felső választókerü-
leteinek volt országgyűlési képviselői,
tisztelt választóikhoz.

(Folytatása és vége.)

Nem, tisztelt honfitársaink, a mult országgyű-
lés törvényei nem drágán vásárolt eredmények,
hanem önálló, hazánk jóllétére célzó hasznos in-
tézkedések.

Az eskü az emberi ígérlet és fogadás legerő-
sebb neme. A koronázás Európa államaiban az
uralkodók törvényességének kiegészítőjé kelléke. Az
1867 diki pesti koronázás a mondottak felett még
más erkölcsi jelentőséggel is bír. Majdnem 20 évi
alkotmányellenes szomorú kísérletek után s akkor
is nem előbb történt, mint midőn az alkotmány
helyreállítva, a kiegyezkedés biztosítva vala, mi-
dön azok, kik az eskü teljes őszinteségét akadá-
lyozhattak volna, elhárítottak. Nem bizonyítékai-e
ezek a lelkiismeretességnek, valamint kezességnek
annak, hogy miként Franciaországnak egyik nagy
fia mondta: ezután nálunk is a törvény igazság
lesz.

Az ország integritásának helyreállításával nem-
csak legsarkalatosabb törvényeinknek tételét elég;
de egyszersmind hazánk anyagi és szellemi ereje
nyert tetemes öregbülést. E nyeresémből a leg-
nagyobb rész nekünk, Erdélyieknek jut. Az unio
30 éves alkotmányos küzdelmeinknek gyümölcse s
a közelebbi mult 20 év alatt anyanyelvi tapasztal-
hatók, mit várhatunk a különválás további tartá-
mától.

Tagadhatlan, miszerint a királyhágonnemi
közigazgatás és igazságszolgáltatás egyformá-
sítása iránt még kívánni valónk van; de az egye-
sítésnek részletes végrehajtása, mit a 48-ki törvé-
nyek függőben hagytak, véglegesen megtörtént.

Daczára a legnemesebb szándékoknak, a leg-
hatalmasabb akaratoknak, Európa minden államai
a fegyveres béke rendszerét követik. Tekintve e
körülmenyt, figyelembe véve hazánk földrajzi hely-
zetét, megfontolva a birodalmat közelebb ért sze-
rencsétlenségeket; egy költséges — egy számos

hadserg fenntartása mulhatlanul szükséges. Az or-
szággyűlés által elfogadott vérendszert azonban
könnyíti annak terheit, midőn abban hazánk min-
den polgára részt venni köteles; midőn reménydús
fiatalságunk az eddigienél sokkal kevésbé szakasz-
tatik el polgári viszonyaitól s teljesen képessé ha-
gyatik, hogy a rövid katonai szolgálat után a csa-
ládi körbe visszatérve, polgári kötelességeinek tel-
jesen megfeleljen.

A honvédség lehető kevés költség mellett ha-
zánk véderőjét nemcsak tetemesen nevelendi, de
egyszersmind a nemzet és a rendes katonaság közt
szolgáland hasznos kapcsol; jövőre pedig magkö-
vét rejti magában egy ép oly olesó, mint erős ha-
zai véderőnek.

Az országos adók könnyítését legyőzhetlen
akadályok gátolták. Ha a birodalom idegen hite-
lezőinek kormányait főllingerelini, a birodalom hite-
lével együtt a magunkét is teljesen tönkre tenni
nem akartuk, érzékeny áldozatra volt mulhatlanul
szükség; mindemellett az országgyűlés csak any-
nyit tett, a minél kevesebbet nem tehetett. A véd-
erő fenntartásáért indult költségei — továbbá —
nagy összegeket igényeltek. A többi az ország nél-
külözhetlen szükségéi fedezésére — valamint arra
is szavaztatott meg, hogy hazánk javára dúsán ka-
matozó beruházások tételhesenek. Ily körülmények
között a törvényhozás igyekezete az adópasztás
helyett csupán arra volt kénytelen szorítkozni, hogy
a tehernak az eddigienél — a mennyire lehet —
arányosabb felosztásáról gondoskodjék. Midőn ez
intézkedéstől üdvös eiser várható, másrésztől vi-
lágos, hogy az adók ellentétleges panaszok azok-
tól erednek, kik nem tudnak, vagy nem akarnak
különbözteteni a mult adósújtotta állapot és a
jelen közt, midőn a törvényhozás határozza meg
az adót, az vesz róla számot, s midőn különösen
a közadó egy része gazdagon kamatozó országos
beruházásokra fordítatik. Meg lehetünk nyugodva,
hogy mihielyt a jelenleg czédula vett beruházások
üdvös hatásként gyakorolni kezdik, az adó oly ter-
hesen, mint most, vállainkra nehezodni nem fog.

Megegyezik, hogy a nemzetiségi egyenjogu-
ságról szóló törvénynek a különböző nyelvek hasz-
nálatára vonatkozó némely szabályai az alkalma-
zásban a közigazgatásnak hátráltatását és nehé-
zességét fogják eredményezni. Ezen különösen ag-
gódunk nincs miért. Bővebb tanulmányossága leend
az annak, hogy törvényhozásunk e tekintetben a
lehetőségig mindent megtett. A nyelvnek használa-
tát illetőleg a különböző nemzetiségeknek teljesen
elégteség tér van hagyva, hogy nemzetiségük ezen
drága kincsét akadály nélkül műveljék, hogy nyel-
vüket a közigazgatás terén is, a mennyire a haza
egysége, a közigazgatás és igazságszolgáltatás pon-
tossága megexigálja — érvényesítsék. Egy két nem-
zetiség szövívői ugyan az említett helyes korláto-
kon túl terjedve, óhajtottak volna a nyelv kérdé-
séből politikai fegyvert kovácsolni. Midőn az or-
szággyűlés ennek határozottan ellenállott, nemcsak
a haza, hanem a különböző nemzetiségek iránti
szükkeblüsséggel vádolják, mutassanak államot, mely-
ben csak 3—4 nemzet és nyelv annyit szabadságot
élvezne, mennyiben nálunk az 1868 diki törvény
hatot részesít.

A hitfelekezetek egyenjoguságáról szóló tör-
vényben is hazánk oly szabadelvű intézkedést bír,
minőt ily kiterjedésben Európa más országainak
törvénykönyveiben hiában keresünk. A népuvelési
törvény a nélkül, hogy a különböző hitfelekezetek
autonomiáján csorbát ütne, a kormány felügyeletét
sikeressé, segélyt, a hol szükségesnek mutatkozik,
lehetővé teszi. A községi iskolák, végül a népu-
velés ügyében üdvös versenyre szolgálandnak esz-
közül. Az izraeliták egyenjogusítása által, továbbá
nemcsak a jog és szabadelvűség követelményeinek
tételét elég, de országunk szorgalmas, jelentékeny
vagyont képviselő és minden megkülönböztési vágy-
tól idegen, nagy számú lakossága, mely már ez-
előtt tíz évvel a négyszáz ezeret meghaladta, lett
a polgárosodásnak, a haza ügyének megnyerve.

A vasúttal egy országunk nemcsak anyagi,
de szellemi fejlődésére nagy hatással bírunk. A
nélkül, hogy állításunk első ágát bővebben indo-
kolnók, nem tartjuk fölülegesen érteni, misze-
rint a vasúttal terjedelmes és számtalan külön-
böző érdekek által szétszaggatott hazánknak ösz-
pontosítása és a sok különbségek kiegyenlítésére
nézve a legüdvösebb eredmény várható. Miért is
dicsekedtél szolgál országgyűlésünknek, hogy ez
irányba tett első lépései is nagyszerűek.

Midőn ekként egyetemes hazánk jólléte és fej-
lődése felett őszinte hazafi örömmel adhatunk he-
lyet, nevelheti örömlünket ama megfontolás is, hogy
törvényhozásunk a székely nemzet helyi viszonyait
és ebből kifolyó érdekeit is különös figyelemre
méltatta, sikeres gondoskodásának tárgyává tette.

A szeszűzésnek bizonyos korlátok közötti meg-
engedése zordonabb égálju, kevésbé termékeny, de
fában bővülködő és marhatartásra utalt vidékeinknek
nem kis előnyére szolgál; a főadónak más, igaz-
ságosabbal való fölcserélése a legalább népoz-
tálnak érezhető könnyebbséget fog nyújtani.

A vasút, mely rövid időn hazánkon átronn-
land, a székelyföldet is nagy hosszúságban futja
át; egy másik, mely vidékünköt közelebből ér-
deklí, nemcsak kiállításba van helyezve, de a M-
Vásárhelyre tervezett szárnyvonal már logközeleb-
ről nevezetes előnyünkre fog szolgálni. A tükélyes
közlekedési eszközök, a vasúttak ugyanis sehol sem
mutatkoznak üdvösebbeknek, mint midőn hegyes
és lapályos, általában különböző helyi tulajdonok-
kal bíró, a termelés és ipar különböző nemeire
utalt vidékeket köt össze.

Ily eredmények után, tisztelt honfitársaink!
tehetnénk-e valami helytelenebbet, adhatnók-e po-
litikai éretlenségnek világosabb bizonyosságát, mint-
ha a helyett, hogy a megkezdett pályán tovább
haladnánk, az eszűköztől eredményekhez újakat csa-
tolnánk s azok gyümölcseit élveznők; ha — mond-
juk — e helyett azon alap feszegetéséhez, meg-
ingatasához fogunk, megváltoztatására töreked-
nénk, melyen dolgaink új rendje nyugszik, mely
pár rövid év alatt kivívott számos eredmények ki-
indulási pontját képezi, mely legkevésbé sem gátol,
de sőt elősegít abban, hogy munkásságunkat ha-
souló eredménnyel tovább folytassuk. Közelebbi
gyors fejlődésünknek egyik örömdetes követke-
ménye és egyszersmind bizonyossága az, miszerint
a külfölddel közvetlenebb érintkezésbe jöttünk. Eu-
rópa mivel népeinek figyelme felénk kezd fordul-
ni; kezdik hinni, miszerint elég fejlettek vagyunk
arra, hogy a mivel államokkal öszhangzásban a
béke és civilizáció tényezőjéül szolgáljunk. — Pár
évtizeddel ezelőtt, midőn alkotmányunkért, törvé-
nyeinkért az élet halál harcát vívtuk, majd ké-
sőbb az eltiprot sorsát szenvedtük: a mivel Eu-
rópa dicsegt, sajnált, majd harcainknál még bő-
siesebb türelmünket megbámulta; de mégis szen-
vedni hagyott! Vajjon mily itélettel volna most,
midőn azon egyezést, melyet csak imént kötöttünk,
s mely túlsó részről minden következményeivel
pontosan meg jön tartva, mi igyekeznénk felbontani.

Valójában, tisztelt hazánkiai, elismeréssel
tartozunk ellenfeleinknek azon őszinteségükért, hogy
azt, mi hátsó gondolatnak is igen politikátlan vol-
na, politikájuk homlokzatára írták.

Ezek, tisztelt honfitársaink, miket reánk ru-
házt, becses bizalmunknak megfelelőleg elmondani,
helyesnek tartottunk. Az itelethozatal Önökre tarto-
zik. Ily világos tényekkel szemben nem nehéz az,
de azért mégis komoly megfontolást igényel. Itéle-
tök eredménye nem annyira a multa, mint a jö-
vőre — hazánk jövő sorsára lesz befolyással. Egy
képviselőnek több százak közé választása első te-
kintetre kevés fontossággal bír, kivált ha a követ
befolyása egyedül a szavazásra szorítkoznék. És
mégis, tisztelt honfitársaink! egyetlen igen, vagy
nem, már fontos ügyek felett döntött.

Midőn, tisztelt honfitársaink, ezelőtt majdnem
3 évvel becses bizalmunkkal megisztelték, elvet val-
lottak. Ezt — úgy hisszük — állíthatjuk, a nél-
kül, hogy a politikai pályánk következetességét,
szigorú hazafi kötelességhelet magunknak különös
érdemül felróni akarnók. Mi, tisztelt honfitársaink!
elveinket, melyek az Önöké is voltak, a közelebbi
országgyűlésen is megőriztük, tehetségünk szerint
érvényesítettük.

Mit a spártai anyák fiaiktól kívántak, paizsun-
kat hozva magunkkal, térünk vissza Önök körébe.
E paizsokon, melyeket politikai pályánk kezdeté-
től fogva hordunk, e körirat áll: a kor szelle-
mével lépést tartó biztos alkotmányos
haladás!

Teljesen meg vagyunk győződve, hogy tiszt-
elt honfitársaink is ez elvvel keblökben fognak
újbol a sokat rejtő vederhez lépni. Ez a fő; e mel-
lett a mi egyéniségünk alárendelt fontossággal bír.
Csak győzzön az elv, a mi megnyugvásunk teljes
lesz!

Es most, tisztelt honfitársaink! fogadják újab-
ban is leghőbb köszönetünket becses bizalmukért
s tartoznak meg továbbra is hazafi szívességekben,
rokonérzelmökben és bizalmukban!

Id. gr. Teleki Domokos.
Tolnai Gábor.

Pest, január 20. 1869.

(r. l.) A titok fátyola várakozásunk fölött ko-
rán lehullott.

Legalább, úgy látszik, a mennyiben az
ellenzéki lapok a baloldalok országos tanácsa-

kozma után mindjárt másnap közölték a konferenciát által hozott határozatot.

Ez nem áll egyébből, mint abból, hogy a pártárvialatok összeolvadása — a közös cél elérése tekintetéből, (t. i. a választásoknak a baloldali politikai elvei szellemében leendő keresztül-vihetése végett) — mellőzhetlenül szükségesnek mondatott ki.

A „pártárvialatok“ kifejezése alatt első pillanatra természetesen nem érthetne az ember mást, mint azt, hogy nemcsak a szélsőbal összeolvadása dekretáltatott a baloldallal, hanem a Tisza és Ghyecz vezérsege alatti pártárvialatoké is. De ily magyarázat ellen tiltakozik a „Hon“, — kijelentvén: mikép a most nevezett két hazafi elváratai között nem létezik nézetkülönbség, tehát pártárvialat sem, mit „majd a jövő fog legbiztosabban igazolni.“

Ezek a tiltakozás saját szavai.

Tehát várjuk be a jövőt, ám ez, — a mint mi ismerjük a körülményeket — aligha nem az ellenkezőt bizonyítandja be.

Az oppositio országos tanácskozmányában még egy határozat hozott, az tudniillik: miszerint központi-bizottmányra nincs szükség, mozognak az illető választókerületek saját belátások és tetszésük szerint, hanem ha mégis fennakadnának valamiben, forduljanak Nyáry Pálhoz, — a szélsőbalik pedig Csernovics Péterhez.

Azonban, nézetünkkel fogva, ezen intézkedés a praxisban korántsem jelent annyit, mintha az egyesült balpártok nem tartanák szükségesnek a központi-bizottmányt, hanem annyit, hogy azon teendő, melyet a deákpárt bizottmányra ruházott, az ellenzék Nyáryra, illetőleg Csernovicsra bízta, mintegy diktatúrát adván ezáltal kezükbe.

Vajjon miért idegenkedett az oppositio szintén központi-bizottmányt alakítani, azt nem tudjuk.

Először — miként mondják — azért, mert nem akart a dolognak nagy feneket kerekíteni, hogy azon esetre, ha a választásoknál kisebbben maradna, — a mit gyanítani vél — a vereség ne tünjék fel oly nagyok.

Másodszor: mert a többfejűség csak gátolhatná a manővrozást és a közvetlenségre hajlandó emberi természet gyöngeségénél fogva, talán oly dolgok is juthatnának általa az ellenfél tudomására, melyeknek ez nagy hasznát vehetné.

Harmadszor: mert a párt coryphaeusaira a gyűponon, azaz: a választókerületekben lesz nélkülözhetetlen szükség, hogy az eredményt a lehető legbiztosabban ilyek kezében, — nem notabilitásokból alakítandó bizottmány pedig úgy sem imponálna.

Ezen okok folytán adta az ellenzék diktátor kezeibe a választások vezetését.

De hogy mennyiben alaposok e hírek, arról biztos tudósításunk nincs, nem is vállalkozunk azokért kezességet, mert csak azt soroltuk elő, a mi itt közszájon forog.

A jövő majd többre megtanít.

Lapszemle.

Az „Ifjú szászok“ új lapot indítottak „Sächsisches Wochenblatt“ czim alatt, melynek programja: az autonómia oly mértékűt őrizni meg a szász municipium, illetőleg municipiumok számára, mely nem veszélyeztetni az ország összérdekeit, hasonló a többi törvényhatóságok jogaihoz, s a felterjesztés és üreendkezelés jogát a kormány föfelügyelete alatt óhajtja élvezni; szabad községet kíván, lehető széles alapon fektetett képvisellel; alapul fogadja el a szász törvényhatóságok valamennyi lakóinak teljes egyenjoguságát, s a közigazgatási tisztviselőket bizonyos időszakra óhajtja választani, az 1848. XXIII. t. czikk értelmében stb.

Az új lap legelső cikkét „Dacolni akar-e a szász nép jelenlegi alkotmányos kormányunkkal?“ — czim alatt írja. Megrója a minap szét-

oszlott egyetemet, hogy szentesített törvények ellen mert tiltakozni; mert e rövidlátó urak piszkos szemüvegeiken át vizsgálván az unio- és a nemzetiségi törvényeket, a től tartottak, hogy ezek a szászöldi nemetséget rövid időn megsemmisítik. Itt azonban rövid kivonatban ismertetni a nemzetiségi törvény szabályait, s kimutatja, hogy nincsen ok elmagyarosítástól tartani. Hát — ugymond — elvárakodott-e a szász nemzet, midőn hivatalnokai e nyelven írtak, — vagy elmagyarosodtak-e, midőn az erd. fejedelmek korában magyarul leveleztek. Sőt fiataliságunk sem magyarosodott el még akkor sem, midőn nagyobb számmal látogatta a magyar falukat, tanodákat, collegiumokat, hogy magyarul tanulhasson. A szász hivatalnokok az államtól kapják fizetésüket, még pedig 1868-ban a szász municipiumok 200,000 frtot kaptak, — míg a négyszer akkora székely és magyar törvényhatóságok csak 330000 frtal dotáltak; tehát amazok meghozhatják a csekély, de szükséges áldozatot, hogy magyarul megtanuljanak, ezáltal nem mondanak le nemzetiségükről; a ki magyarul épen tanulni nem akar, vonuljon vissza a magán életbe — azáltal, „hogy ez, vagy a más hivatalnok magyarul is ír, a nép nem fog magyarosítottatni.“ De abban sem rejlik a nemzetiségre veszély, hogy az egyházi főhatóságok jegyzőkönyvei magyar nyelven is felterjesztendők; hisz a miniszter csak nem beszélheti az ország valamennyi nyelvét; aztán, a szász superintendensek a fejedelmi korszakban soha sem írtak a kormányhoz németül, hanem deákl és gyakran magyarul, s mégsem gondolt senki a nemzetiségre veszélyre. Most sem fenyegeti ezt veszély a szászok hitv. egyháza hátlára kötött levél a magyar állammal szemben, készségesen fog engedelmeskedni a törvénynek; hisz a 205,000 lelket számláló erd. ág. egyház 16,000 frtot kap, — míg a magyarországi ág. hitvallásuk, kiknek száma 900,000 — csak 20,000 frtyi dotatiónban részesülnek: a szász egyháztanácsa egyik titoknok 1400 frtot hűz, míg a pozsonyi superintendens csak 1200 frt fizetést kap; az ily fényesen fizetett titkártól meg lehet tehát kívánni, hogy tanuljon meg magyarul írni. Lehet, hogy egyelőre hajos lesz magyarul írni a szász hivatalnoknak, de a mint a király és királyné e nyelvet megtanulták és beszélnek — megtanulhatják e pieziny nagyságok is. Hiába való az oktalom ellenkezés, mert a körülményekhez kell alkalmazkodni, s oda kell hatni a tanodákban, hogy a fiatalabb nemzedék a magyar és román nyelvet elsajátítsa, mert az élet számára kell őket nevelni.

A „Sieb. Blätt.“ is sorolja a n.-szében széki románok egy részének azon nézetét, hogy a képviselőválasztásoktól visszavonulnak: a szentesített törvény előtt meg kell hajolni, ez ellen nem lehet a székelyülteben tiltakozni. A „Sieb. Blätt.“ meg van győződve arról, hogy a királyi földi választókerületek többsége deákpárti képviselőket választand, mindemellett tevékenységre buzdítja a szász reformpártot, még pedig a deákpárt érdekében, hogy az alkotmányos állapotok megszilárdulhassanak, s ne legyen minden eddigi vívmány kockára téve.

A „Kron. Ztg.“ megemlékezően a közelgő választásokról, reméli, hogy a jövő parlamenti ülésszakban nem az államjogi kérdések felett folyand a vita, hanem a belső reformok kerülendének szönyegre; ezért oly követeket óhajtana, kiknek programjuk legyen: iskolákat állítani, utakat, csatornákat, vasutakat építeni, folyókat szabályozni, ipart, kereskedelmet, gazdaságot, bányászatot emelni, az ország jóvedelmét a nép terhelése nélkül szaporítani, s a pártok politikai dulakodásának véget vetni stb.

Az „Ungar. Lloyd“ a szerdahelyszéki gyűlés azon határozatára, hogy csak ő Felsége iránti hódolatból respectálják a törvényt s fognak a választási központi-bizottság megválasztásához — e

megjegyzést teszi: tehát nem az alkotmány és törvény iránti tiszteletből, hanem a fejedelem személye iránti hódolatból választják meg képviselőket; ez a legfelsőbb helyről „megparancsolt alkotmányosságra“ emlékeztet s szemérmes integritás a reakcióhoz: ime itt vagyok!

A „Teleg. Rom.“ a múlt év küszöbén még remélt valamit, de a nemzetiségi törvény s az uniót érdeklő sehoggy sem fellelt meg várakozásának; ezért törvényes úton akar odabátni, hogy az azokból eredő rossz ne nőjön a románok fejére.

Hatósági élet.

Dézs, január 14. 1869. — Belső Szolnokmegye állandó bizottmánya e hó 11, 12 és 13-dik napján tartá a folyó évi első évnegyedes gyűlést.

A gyűlés tárgyait, miként azt a főispáni meghívó körlevél már előre hirdeté: a helyi ügyeken kívül a jövő országgyűlési képviselőválasztási munkálatoknak előkészítése s a megye törvényhatóságánál fresszebe jött némely tiszt, s az újonnan rendszeresített főszámvevői állomások betöltése képeztek.

Tiszf. főispánunk Torma Károly következővel beszédet nyitá meg a gyűlést:

Tekintetes megyei állandó bizottmány!

Üdvözlöm önöket Uraim! a jelen évben tartandó közgyűléseink e legelsőjén, hazafini örömmel üdvözlöm, azzal fogadom önöket, mert én e perczeket a megyei közélet valódi ünnepeként tartom. Egy év becsületes munkáját végezték; megpihenni, és a hitünk szerint jól végzett munka öntudatával egymással kezét szorítani s ismételt munkához fogni akarunk; szerzett jogunk van mindezekhez, éljünk velek úgy, mint alkotmányos szabad polgárokhoz illik.

Közgyűlési munkálkodásunk eredménye nyitott könyvként áll a megye összes lakossága, s hazánk közvéleménye előtt, és én csak örömmel tudom nem előlegezni, de ismételné a kifejezést, mely az iránt megye, sőt országzszerre immár nyilvánult is, s mi e rövid szóban: „méltánylás“ foglaltat egybe. Szó, mely öntudatra ébreszt, erőt és kitartást kölcsönöz jövőre, de kötelességet is ró mindannyira. Erős hitem van az iránt, hogy jelen évi közgyűlési munkálkodásaink eredménye is a közvélemény hasonló ítéletével fog találkozni. Én nem csak hiszem, én tudom, hogy B.-Szolnokmegye közönsége méltó maradt azon jó hírnévhez, mely iránta évtizedek óta nyilvánul, mely immár örökségünké vált, oly örökségé, melyet gyarapítaniunk lehet és kell, de eltekezőlnünk nem szabad.

Tiszteltünk múlt évi működéséről a nyomban előterjesztendő jelentésekből viszont önök fognak uraim! megjegyződést meríthetni. Nyitott könyv az is, melyre az, a mi iratott, tiszta szándékkal, való hazafissággal, s legjobb tudattal ön irva; s hogy miként iratott? azt megítélni önöknek áll jogában. Én úgy vélem, úgy tudom, hogy a megyei tisztikar nyugodt öntudattal nézhet önök bírálata elé.

S e rövid előzmény után immár tárgyalásainkhoz is foghatnánk, de mielőtt tennék, bocsásanak meg nekem, hogy figyelmük még pár percze igénybe venni óhajtom. Erős megjegyződésemmek hangja leszen a mit mondandó vagyok, kendőzetlen vélemény, mely hatásra nem számít, de mely, mert tiszta szándékkal mondatik, annyira legalább jogosult, hogy meghallgattassék. A közelmúlt folyamára, küzdelmeire, vívmányaira, hazánk friss múltjára szándékozom egy futó pillantást vetni, megemlékezni a volt napokról, s „az örök időket szívemre venni“, miként a zsoltár előírja.

Az év, tekintetes megyei állandó bizottmány! melynek folyama röviddel ezélt bezárt, örökre emlékeztet leszen hazánk történelmének lapjain. A honalapítás dicső, nehéz múltja ez, s a meg-

abrdányai Szabó Sámuel, az unitarius collegiumban rector professor, Marmontel Enkának (Incas) és a „Mezei Éjek“ nek fordítója. Szabó Samu fordítványai sem voltak kedvesek Kazinczy előtt. „Ezeknek sem egyike, sem másika nem vala kedves olvasásom“ — írja levelében — noha Szabót a magány embert, kívül magának rövidlétben az unitarius vallás dogmatikáját fejtegetteté, igen megkedvelte.

Tordának kies fekvését, piaci forgalmát, az Aranyoson vert lábatlan hidat, „mely egy erdélyi szülletésű s külföldet nem látott ács munkája“, az unitarium collegium és templom elhanyagolt állapotát emeli ki különösen az áttazó. A Tordán túl fekvő oláh falvak szegénységéhez, s az azok végein letelepedett cigányokhoz, kik az utazók szekerük mellett tánczolvá s bukfeneczevő mulattaták, Traján réjtjéhez, köt hosszabb reflexiókat.

A Gyöngyösy István Keményiászában említett Gerenden, Keczen haladva át érkezett úta-zónk Maros Ludastra, hol a gubernátor Bánffy György menyének, ifjabb Bánffy Györgyének háza szolgált barátságos pihenőül, vendégfogadónál a szó tágas értelmében. A Bánffy lak falai régi, rozslu festett történelmi arcképekkel voltak ellepve, művészi szempontból silányokkal, de „az ilyenek historiai tekintetben mégis többet érnek, mint az

előzőtt évben lelt befetözve. Igen, mert „vek folyamában ön a föld, melyen élünk k. sajto, a valóban szabad; szabad a gondolat, a szó, a felvilágosodás és haladás nyúgeinek“ dása által. A megalapított, századok hosszú sor á áhítatos kitarással védelmezett, de mindenn dacára már-már végenyészetre jutott drága, az ez években kelt új életre, s lett alkotmányos Magyarország. Szabad ország, önállóan, más-tól függetlenül kormányozza magát, fejlesztheti szellemi s anyagi öserejét; ország, melyben a századok óta sóvárogva várt áhított „rara temporum felicitas, ubi sen re quae velis, et quae sentias, dicere licet.“ Tacitusnak az alkotmányos lét alapfelveit magába záró e tetele közörműnkre és meggyugvásunkra érvényesült.

Hála azon tészéknek, kiknek tartós össze-működése a nap, a szent munkát létesíté, ki a jóslat szerint gondviselés szerűen Magyarország legnagyobb királyai egyike ön, a felséges király találékta, bizalmának, a törvényhozás bölcs mérsékletének, s a parlamenti kormány hazafias, szikárd, de egyúttal tapintatos közvetítésének.

És miből áll a végzett nagy és szent munka? mi van írva hazánk történelmének e bizonynyal legmaradandóbb fényes lapjára?

A nemzet s apostoli király közt a kölcsönös bizalom helyre ön állítva, lényeges kíváncsága a valódi alkotmányosságának. E bizalom megvalósítá a Hármaskönyv II. részének következő tételét; mely midőn iratott, csak buzgó óhajta vala, s vajh! hány századig maradt az, „Uterius si quaeratur, quos ligent Constitutiones et Decreta? Sciendum, quod primo ligent ipsum principem, qui eas populo postulante edidit. Juxta illud: patere legem, quam tuleris ipse“, a magyar király alkotmányosan uralkodik, s ennek folytán mi természetesebb, mint az, hogy a Hármaskönyvnek a mondott tételre következő s: „Deinde ligent omnes jurisdictioni principis subjectos“ alkotmányos buzgó érzülettel a haza összes népessége által utógondolat nélkül teljesítetik. A trón és nemzet közti bizalom szükség szerű alapja levén — mint mondam — az alkotmányos boldogságnak, hazánkknak, fájdalom! sok ideig a meghasonlás szűlté esélyek szirtjei közt kellett fáradságot, és mégis meddő, sőt veszélyes útát tennie, alig csillámló reményével a parthozjutásnak. Trón és nemzet viszonyos tudatával bírtak azonban a nehéz, a nemzet öserejét végleg el-lankasztó mivelet veszélyes voltának, s hála az isteni gondviselésnek! a nagyfontosságú szót, minnek szűksége milliók érezték és óhajták, a magyar faj büszkesége, a nagy, egyszerűségében, önzéstelenségében és hazafisságában nagy férfi, — kit megnevezem e teremben nem kell —, a kellő, a közösen elérkeztetnek tudott és érzett időben, világosan, meggyőző érveléssel a közóhajtást kifejezőleg kimondta, s közös akarattal, közös óhajta szerint a kibékülés trón és állam között letesült. Isten malasztja legyen a hatásának áldásdús, és eredményeiben nagy horderejű frigyen mind-örökké!!

A pragmática sanctio alapján ő Felsége többi országaival viszonyosan szükséges, s így, az állandóság teljes alapjával bíró egységre léptünk; szabad állam szabad állammal, alkotmányos ország alkotmányos országok szövetségével. Történelmi forduló pont ez szent korunknak jövőjére nézve. A szövetség, mely a XVIII. században egy magát alkotmányosnak tudni szerető ország, s alkotmányos minitál nem bíró több országok uralkodója között szükség szerűen kötöttet, természetes alapjára ön helyezve; a szabad ország, s immár szabaddá lett országok közti frigynek, valódi nevén megnevezve: a viszonyos fonnartatási ösztönnek állandó alapjára. Történelmünk büszkesége e vívmány t. megyei állandó bizottmány! a magyar faj szívós természetének, s politikai érettségének diadala. Ritka eseménye ugyanis az

ideálisáló művész dolgozatai. A családi képek közt: Kemény János, Kemény Farkas gróf, országgyűlési elnök, Kemény László, a gubernátor, Kemény Anna s mások képei.

Egyébként elég ideje volt Kazinczynek Ludastra megnézni, mert a meszsze kicsapott Maros feltartóztatá útja gyors folytatásában. Említi a többi közt a „mezősegi“ vidékeken széttekintve, mennyire családok az elnevezésben.

„Reméltém, hogy itt a mezősegen egyenesb tájakra jutok, a mezősege az lesz, mit mi (magyarországiak) nevezünk annak: erdőlen gazdag térséget. De tévedésem nem tarta soká. Erdély nem tudja mi a lapály: hihetlen magasságu tetőket nevez mezősegeknek, mert rajtok úgy nem látni egy rózsa, galagonya és kőkebokrot, mint Tokaj s Nyiregyháza közt.“

A mezősegi út egyébként is legkevésbé kedves benyomást hagyott Kazinczyban. Ludastra és bogáti várakozásairak türelme sem termé meg a közmondások rózsaát, a Maros vize nem akart apadni, s így bivalyok által huzott, s kerekével vízben álló szekérrel ön kénytelen Radnótnak megindulni. Ironikus hangon írja, hogy valóságos amadusi menet volt ez a „fekete elefántok-kon.“

TÁRCZA.

Kazinczy Ferencz erdélyi útja.

IV.

(X. Y.) „Ez a hét nap valóban életem leg-szebb napjai közé tartozik s vádlom sorsomat, hogy e jó földet hamarabb nem láttam“, ily valomással hagyta el Kazinczy Kolozsvárt, s vágata leánykájá, gróf Gyulai L. és Döbrentey Gábor kíséretében Gyulai gróf hat szürkijével a Feleken fel Torda felé. Képzeltetni, mily feladat volt 1816-ban megmászni a Felek meredek tetőt, midőn a mai gigyöző kemény országút helyét kerekvágások által akadékosá tett lágy föld foglalá el. Kazinczy utazó kocsiját is hat ökörrrel vontatták fel a Felek tetejére. A hegy ormán fekvő hasonlevő falura tett reflexiója eléggé bizonyítja, hogy olyan a feleki oláh ma, mint volt régen. „A falut — írja — oláhok lakják, innen szegénysége. A mely nép nem ismer boldogságot a maga kedves pálinkáján kívül, melynek a lélek szüksége fölül semmi képzete, századok multával sem fog előlépni. S a feleki oláh az első csapszálnak hagyja azt, a mit a hetivásáron bevere. Kivált, mikor elkekeríti a bőjt.“

— Gyöngyösy János, új tordai lelkes volt,

a világtörténelemnek, midőn a győztes fél a megtorlást, vagy bosszú szándékú érzelmét megvetve, kifogástalan bölcsességgel harcolt ellentét a győzelem áldásos vívmányaiban részesíti. Igen, mert az alkotmányos Magyarország csak az alkotmányos Ausztriával léphetett frigyre. Isten áldása legyen ez frigyén is, s legyen az alapja a közös szabadságnak, a közös azomszédos barátságnak, a közös védelemnek.

Hazánk ismét egy, ismét a régi nagy Magyarország; Szent István koronája és fényében ragyog. Háromszáz év félreértése, gyász, borja el-egyeszt. Az unió igéje testté lett, horvát testvéreinkkel egyesültünk, egyesültünk pedig utógondolat nélkül, egy ezérből: közös szabad hazánk üdvére, védelmére.

A magyar birodalomnak, a büszkeséggel mondom ki a szót: a magyar birodalomnak nemzeti kormánya van, övértünk, saját többségünk-ből eredt felelős kormánya. Mérsékelt szabadelvű férfiakból áll, s valóban demokrat irányu kormány, mert mi a mérsékelt, de mindig előbbre haladó szabadelvűek, s a szó szoros értelmében vett demokráciát, de nem demagogok vagyunk.

Ős Buda várában a magyar király nem vendég többé, udvarának fénye népe szabadságától ragyog.

A magyar-osztrák birodalom szava az európai országok tanácsában súlyossá fejlődött.

Idegen országokkal negyedszázad óta most először szerződik szabadon Magyarország, lobogóját idegen tengerek hullámai vigan bordják, míg a korona egysége a véderő és a honvédelemről alkotott törvények, különösen pedig a hazafiak hű és tántoríthatlan szeretete által kultamadás ellen biztosítva van.

Az egyenjogúság sem óhajtat többé! a lélek ismertet, a népoktatás szabadsága a mívelt Európa tapsai közt lőn Magyarországon inaugurálva.

Más nemzetiségi társaink jogos igényei az e nemből keletkezett törvény által a méltányosság alapján kielégítést nyertek, a jogegyenlőség a nyelv viszonyos és testvéries használatára is a lehetőség ki van terjesztve.

A törvénykezési eljárás szabályozva lett, — méltányos adótörvények alkottattak, melyek alkalmas alapjainul szolgálhatnak a jövő törvényhozás további gondos elhatározásának.

A fő ára mérsékelte. Az Erdély szegényebb néposztályát súlyosan terhelő foadó eltöröltetett. A dohány egyeduráság s szeszgyártás korlátoi tagítattak, s ha az országos újjászülés nehézségei a közterheknek a zonnai lejjebb szállítását nem is levék lehetősége, indokolt remény van az iránt, hogy rövid időn a lényegesen nyomasztóbb adónemek mérsékelteini fognak.

Pénzünk a vérünk felett mimagunk határozunk.

A haza anyagi öserejét szabadon fejlesztheti. Ipar és kereskedelem óriási arányokban nevednek.

Vasúthálózatunk európai színvonalra kezd emelkedni, s anyagi fejlődésünk kívánalmainak megfelelően fejlesztetnek; az e tekintetben eddig kíválón hátramaradt Erdély a közeljövőben már tekintélyes vasútvonalal lesz nyugattól délkeletre átszelve, s remélhetőleg pár év alatt északi része is bevonatik az országos hálózatba.

Egyszóval Isten után: Magyarországnak nem volt, hanem lesz!

Halavány vonásokkal ecsetelém t. megyei bizottságot! az előadottakban a múlt két év vívmányainak egy részét, sok részletet említetlenül hagyván. Szellemi és anyagi előhaladásunknak, melylyel hazánk újjászülésének e hajnalán találkozunk, egész teljét feltüntetnem nem szükséges. Nézzenek önök szét hazánkban, s ha látni akarnak, látni fogják Magyarországnak szellemi és anyagi erejének gyors kifejlését, a nemzeti előitételek szétfoszlását, az alkotmányos életör gyors lüktetését, röviden: látni fogják Szent István koronájának régi, dicső fényét.

Az olasz egység teremője mondá egykor: „hogy a mai társadalomban egy nemzet csak annyit érhet el, a mennyit neki az európai hatalmak érdeke s közvéleménye megenged.”

Nagy ember volt Cavour, ki e szavakat mondá, de csalódott. Hisz Magyarországnak pár év előtt is még vesztett püre volt az európai hatalmak tanácsa előtt, Magyarországnak megszünt európai ország lenni, és ime! Kitarása, ügyének igazsága az európai közvélemény, s hatalmak tiszteletét, rokonszenvét megnyerve, azt diadalra juttatá, a mire Magyarország törekedett; alkotmányos önállóságot. Magyarországnak soká tagadott létele a sülygyen fenntartása tekintetéből európai szükségességnek nyilvánítottán, sikerült ekkép a mérsékelttel összekötött bölcs és tántoríthatlan hazafiságnak a hatalmak századok képezték érdekét, közvéleményét is a drága hon üdvére módosítani!

Nem állítom én azonban, hogy minden meg van nyerve, a mire Magyarország törekedett. Van még t. megyei állandó bizottságot! tagadhatatlanul több kívánni valónk is; nem egy sebből vérünk még maiglan is. De szét kell-e az alapot, melyen — s csak is ezen — ennél előhaladást mutathatunk fel, a miatt szedünk, mivel nem érhettünk el mindent! S tegyük-e ki hazánk egységét, sőt fenmaradását egy új tapogatózó, sokat ígérő, de

sokat kockáztató gyakorlatiatlan irány kétes, sőt veszedelmes esélyeinek!

„O fortes! peioraque passi! cras ingens iterabimus aequor!”

De nem, én nem folytatom e kérdéseket. Többet szenvedtünk, hosszabb ideig szenvedtünk s önk biddadabb emberek, sem mint agódnom kellene a felelet iránt.

Tacitus mondá: hogy „csak a báleredményt szokás egyre háritani, a sikerben mindenki részes akar lenni.” Igaza van. Élénken óhajtok, hogy a bölcs római mondását szigorúan kövessék azok, kik folyton kételkednek, agódnak s folyton experimentálni akarnak. Hagyjuk a választott alap helyessége iránti felelősséget a lefolyt országgyűlés többségének vállain, hisz ez ismételt, s hazafiai tiszta meggyőződésének világos tudatával elválálá azt, s mivel ez alap példátlan sikert mutat fel, ve gyenek e sikerben őszinte elismeréssel hazafiai részt.

Mi azonban, kik a biddadt megfontolással, a körülmények és viszonyok szigorú számbavételével, a méltányosság kívánalmai szerint alkotott államjogi alapot elfogadjuk, helyeseljük, mondjunk hódolatteljes hálát ő cs. ap. királyi Felségének, ki nagy lélekkel, mert a gyászos multtal szakítani tudott, és magas bölcsességgel bizalomteljesen nyitá meg az alkotmányosság áldást hozó pályáját; mondjunk hódolatteljes hálát felséges királynénknak, nagy aszonynaknak, ki fájdalomainkban, új életre kelésünk örömeiben való részvételnek annyiszor adá fellegmagyarázhatlan, s nekünk vaj! mi drága jeleit. Isten áldása lebegjen felkent fejeik, s királyi sarjaik felett! s engedje hitőket Magyarországnak hűségében — ez egyre van szükségünk — megint gathatatlannal meggyökeredezni!

Fejezzük ki elismerésünket a lefolyt országgyűlés iránt, melynek bölcs, mérsékelt szabadelvű, s valóban demokrat irányu a mívelt európai államok helyeslése közben Magyarország új aerájának, nagyságának, egységének és jólétének alapját veté meg az 1867—68-ban alkotott törvényekben, melyeknél többet sem horderő, sem hasznosság, sem számarány tekintetében egyetlen magyar országgyűlés sem alkotott. Az utókor verdictje elismerés és hála leendő a honalapítás nagy művét bevégzett 1865—68-ban törvényhozás iránt, a népakarat pedig már a közeljövőben kimondandja e verdictet, s erősen meg vagyunk aziránt győződve, hogy az isteni gondviselés hazánk javáért nem akarhat mást, minthogy a jövő törvényhozás a lefolytának sikerre vezető utain haladjon.

Fejezzük ki elismerő bizalmunkat parlamentti felelős kormányunk iránt, melynek szivós kitarása, tapintata, bölcs előrelátása míg a trón és nemzet közti kibékülést, s az államjogi alap letételét moeokoltalan hazaszeretete legjobb hiszemével és szilárdánál segítő elő, kifogástalan képességének, s őszinte hazafiságának egész teljével azon volt és van, hogy Magyarország szellemi és anyagi tekintetben való előhaladása folyton és alig remélt arányokban és mindig szabadon fejlődhesse.

Hódolatteljesen a Király, elismerés a törvényhozás és bizalom a parlamentti felelős kormány iránt legyenek a jelszavak, melyek élénk hangoztatásával a jelen évben munkához fogunk, mi végett a t. megyei állandó bizottságot ez évnegyedségi gyűlését ezennel megnyitottunk nyilvánítom.

E jeles beszéd többszörös élénk tetszés és helyeslő nyilatkozatok által szakított meg.

A gyűlés folyamának figyelmes észlelése után általában örömmel constatáljuk ez alkalommal is, hogy a megye közönsége a jövőbe vetett teljes hittel és egész bizalommal a Deák-párt mellett tömörül.

Ezután következtek a megye közigazgatási tisztségének, törvényszékének, közügyességének, keblipénztárnokának, főorvosának és korház bizottságnak (a megye nyilvános és közkorházzal bir) mult évi működéséről előterjesztett jelentések, a melyekből megnyugtatólag győződött meg a megye közönsége, hogy a választott tisztikar a benne helyezett bizalomnak egyről egyig lelkiismeretesen, tapintatosan és kitűnő szorgalommal felelt meg, a megye eseményeit, a vagyon- és személybátorságot, nagyobb kihágások meg nem zavarták, az igazság mindenkinek gyorsan és részrehajlatlanul kiszolgáltattott, a megye közegészségi ügyére stb. kellő figyelem fordított, s végül a megye közlekedési utainak jókarban tartása mellett is, az üti-pénzalap 2400 forint pénztári maradványt tüntetett fel. A képviselő választásokat illetőleg: a képviselő választások — a korábbi gyakorlat bebizonyított észszerűségének tekintetéből — a megye régi felosztása szerint, a megye ugynevezett alsó- és felső-kerülete által képzett választó-kerületre nézve határozattak végrehajtandóknak, a választások helyiségeit a két választó-kerületre nézve Dézs városa tüntetett ki, s ezeknek eszközölésére egy 60 tagu központi választmány választott. A betöltendő tiszti állomásokra főispán úr ö mltga által az állandó bizottsággal egyetértve kijelöltek közül s névszerint a Dézs felállított kir. urbéri törvényszékhez rendes ülnökül kinevezett Dézs János lemondása által töltességre jött törvényszéki ülnöki állomásra Hersényi Bálint korábbi alügyész, az állatorvosi állomásra Heller Lajos, az alparét-vád szarduk-járási orvos állomásra Szilágyi Mihály, a főszámvérői állomásra Ujfalvi Samu, és a Hersényi

Bálint előléptetése által töltességre jött alügyési állomásra Lukács Aurél, korábbi főispáni inok választattak.

A megye állandó bizottsága általában a jelen gyűlés alkalmával is példás egyetértésének s egymás iránti gyöngéd érzetének adta szokásos jeleit. Ez egyetértéstől kivívón csak egy Mán Gábor román nemzetiségű állandó bizottsági tag által felolvasott s négy ugyancsak román nemzetiségű politikai proselyta által aláírt (több aláíró s számos román nemzetiségű állandó biz. tagok között sem találkozott) indítvány merült fel, a melyben az erdélyi részek lakóira nézve sérelmesnek ígyekezvén bebizonyítani az 1868. XLIII. törvény-cikket: indítványozta, hogy a megye állandó bizottsága a jövő országgyűlési képviselői megválasztásában mindaddig részt ne vegyen, míg a polgári 1848 diki választási törvény az erdélyi részekre is ki nem terjesztetik. Ez indítvány azonban tárgyalás alá sem vetétn, csak alkalmul szolgált, hogy a megye állandó bizottsága a törvény iránti tiszteletét és köteles engedelmességét, s a törvény végrehajtása iránti készségét újabban is kijelentse. Sz...

Napi hírek.

— A király hágóninneni honvédség főparancsnokán Dobai L. volt honvédezedest említi a hír.

— A magyar honvédek számára, hírszerint, 300,000 fegyver rendelettet meg a magy. évjázi gyárban.

— (Sz. K.) A magyar történelmi társulat bizottsága f. hó 14-én tartotta havi rendes ülését, melynek nevezetesebb tárgyai a következők voltak: A városi kapitányok ügyében kinevezett bizottság elnöke gr. Eszterházy János jelentette, hogy az ezen ügyben működő városi bizottsággal egyetértőleg járva el, e törnyök helyfokvisi rajzát, a fentartásukra szükséges költségvetési tervvel legközelebb el fogja készíteni, s e helyiségek mi célra leendő használásáról is külön tervet fog a városi képviselőtestület elébe terjeszteni, mely ez adatok alapján bizonyosan hajlandó lesz ez emlékek fentartásáról gondoskodni. Ezután ugyancsak gróf Eszterházy János család levéltárából több érdekes oklevelet mutatott be, melyek közül a nevezetesebbek a történelmi társulatnál másolatban közöltetni fognak. Elnök gr. Lázár Miklós bemutatott egy gr. Teleki Jánosné birtokában levő szentképet, mely a rajta levő iratok szerint a bajsód Mikes Kelemen küldött ajándékba Petki Dávidnak, mely kép egykor Mikes anyjára, Torma Évát volt. Ezzel kapcsolatban Szabó Károly ismertette Mikes Kelemennek egy eddig ismeretlen, terjedelmes, fordított áhitatossági munkáját, melynek általa Erdélybe küldött kézirat néhai gr. Komény Sámuel gerendi könyvtárával jutott az erd. múzeum kéziratárába. Ezután gr. Lázár Miklós adott ismertetést Petrichevich Horváth Boldizsár unitárius főcatorat és kir. hivatalos mult századi naplójáról, melyben Erdély akkori polgári és egyházi történelmére igen érdekes feljegyzések s különösen az erdélyi családok genealogiájára becses adatok találhatók. Ezen eredetiben gr. Horváth Toldy Lajos birtokában levő naplónak gr. Lázár által jegyzetekkel ellátott másolata a tört. társulat számára fel fog küldötni. Végre Szabó Károly tett jelentést a báró Radák-család Özdon levéltáráról, melyet közlekedéskor alkalmi nyitá részletesen megismereni. A bizottság nevében a levéltár birtokosa b. Radák Ádám fel fog kéretni, hogy azon erdélyi országgyűlési eredeti törvénykezéseket tartalmazó kötetet, mely egykor Kapi György tulajdona volt s melyben az 1652—1666-ig terjedő törvénykezések minden eddig ismert gyűjteményeinknél teljesebben maradtak fenn, sziveskedjék az erd. múzeum gyűjteményének kiegészítésére felajánlani.

— Edigi farsángjainkban a nügylet által rendezett alározos bálók voltak ily mulatságaink fénypontjai. A jelen idényben is a nügylet nyitja meg a redontú alározos bálók sorát f. hó 28-án rendezendő hajálva, melyben, értesülésünk szerint, nagy történelmi csoportlatok, egyéniségek lesznek felmutatva kiagyermekek által illő jelmezekben. Nem ajánlatjuk eléggé közönségünk figyelmébe, legtevékenyebb egyleteink egyikének e vállalatát, mely által saját pénzerejét úgy igyekszik gyarapítani, hogy a közönségnek is egy valójában élvezetes mulatságra alkalmat nyújtson. Ez egyleteük minden vállalatát tapasztalatunk szerint szépen szokott sikerülni. E bál rendezésétől annyival többet várhatunk, mert tudunkkal a rendező bizottságnak munkálkodását éppen az egylet elnökei egyike b. Banffy Albertné vezeti.

— Túl vagyunk a második színházi alározos bálón is; ez még az elsőnél is népesebb volt. Mikor a takarodót ráhúzták, az éjjelnél közelebb volt a reggel.

— A népnevelés érdekében észszerű iskolai vezér s kézi-könyveket kívánván megirattat cultusminiszter, o végeit a népiszkolai irodalom terén magokat kitértetett írásokhoz fordult, ezek közt van a nevelés körül annyi érdemet szerzett helybeli ref. tanár Indai Péter is, ki egy ABC, s első elemi olvasó s az ABC hez való vezérkönyv megírására szólított fel. Meg vagyunk győződve, hogy a cultusminiszter úr e észlerá alkalmasabb egyént alig választottat volna.

— Ma színházunk egyik legszorgalmasabb és leghasznosabb tagja Priel Péter jutalmú Dumas hatásos drámája „Howard Katalin” adatik. Hiszszük, hogy a közönség méltányolni fogja a jutalmazandó igyekezetét.

— Szemere Bertalan temetésén — alig megmagyarázhatólag — igen kevesen vettek részt, köztük volt b. Eötvös miniszter is.

— Lapunk mult száma „napi hírek” rovatában a vizaknai égést illetőleg utánpótoljuk, hogy mind Lakatos Sándor, mind egyik szomszédja a jó nevű Vitorianál voltak biztosítva, s hogy ez a kárt már ki is fizette.

— Figyelmeztetés. A kolozsvári jóté-

kony nügylet által mult évi nov. 8-án rendezett sorsjáték alkalmával kihúzott némely nyerő számok tulajdonosai nyeményeiket még nem vevén által, ezennel tisztelettel felkértnék, hogy nyeményeiket választásukig tag. Vinkler Ferenczétől, a hídutazóban f. évi február utolsó napjág átvenni, vagy azok iránt intézkedni méltóztatásuknak; annyival inkább, mert a bizottságnak az ezen határidőig ki nem vett tárgyakat az egylet tulajdonának fogja tekinteni. Kolozsvárt, jan. 21-én, 1869. Kovács Antal, egyt. titkar.

— A helybely ev. ref. főtanoda közvizsgálatának rendje. I. A jogászok szigorlatai. Szóbeli szigorlatok: Január 25-én d. e. 8—11 óráig, d. u. 3—6-ig; 26-kán d. e. 8—11-ig, d. u. 3—6-ig a protestáns egyházi jogból; 27-kén d. e. 8—11-ig, d. u. 3—6-ig; 28-án d. e. 8—11-ig, d. u. 3—6-ig a közönséges egyházi jogból; 29-én d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig; 30-kán d. e. 8-tól 12-ig, d. u. 3—6-ig a jogtörténelemből. Febr. 1-én d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig; 2-án d. e. 8—12-ig az eszjogból, d. u. 3—6-ig a hellen és latin irodalomból. II. A bölcsészeti osztályok közvizsgálatai. Január 25-kán d. e. 8—12 óráig a II. évesek a magyar történelemből, 8—10-ig az I. évesek a latin, 10—12-ig a hellen irodalomból; 26-kán d. e. 8—10-ig a II. évesek a latin, 10-től 12-ig a hellen irodalomból, 8—12-ig az I. évesek a köztörténelemből; 27-kén d. e. 8—12-ig a II. évesek a lélektanból, 8—12-ig az I. évesek a vegytanból; 28-kán d. e. 8—12-ig a II. évesek a természetfelf. 8—12-ig az I. évesek a mennyiség-tanból; 29-kén d. e. 8—12-ig a II. évesek az állattanból, 8—12-ig a I. évesek a magyar irodalom-történetből; 30-kán d. e. 8—12-ig a II. évesek az egyháztörténelemből. III. A közléptanodai és elemi osztályok vizsgálatai. Jan. 25-kén d. u. 3—6 óráig a közléptanodai VI. osztály, 6-tól 7-ig a francia nyelv; 26-án d. u. 3—6-ig a középtan. V. oszt.; 27-kén d. u. 3—5-ig az elemi I. oszt.; 28-kán d. u. 3—6-ig az elemi IV. oszt.; 29-kén d. u. 3—6-ig az elemi II. oszt.; 30-kán d. e. 8-tól 11-ig a közléptan. I. oszt., d. u. 3—6-ig az elemi III. oszt. Febr. 1-én d. e. 8—11-ig a közléptan. IV. oszt., d. u. 3—6-ig a közléptan. II. oszt.; 2-án d. e. 8—11-ig a közléptan. III. oszt.; 3-kán d. e. 9 órakor érdemsorozat felolvasása, jutalomosztás s a télv tinnepélyes bezárása.

— Az unitáriusok kolozsvári főtanodájában az 1868—9-ik iskolai év első felében tartandó közvizsgálat rendje. Január 27-kén délelőtt 8—11 óráig VI. VII. gymn. oszt. hittanból. 11—12-ig I. éves theologusok hittanból, d. u. 2—3-ig II. és III. éves theologusok paptanból. 3—6-ig I., 2- és 3-ik elemi oszt. minden tantárgyból. 28-án d. e. 8—11-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. magyar irodalom történetből, 11—12-ig V. gymn. oszt. magyar nyelvből, d. u. 2—3-ig I. és II. éves theolog. exegesisből, 3—6-ig 4-ik elemi oszt. minden tantárgyból. 29-én d. e. 8—11-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. görög nyelvből, 11—12-ig IV. gymn. oszt. magyar nyelvből, d. u. 2—3-ig I. és II. éves theolog. zsidó nyelvből, 3—4-ig III. éves theolog. symbolikából és unitárius vallás-történetből, 4—6-ig vallásos ének az alsztályoknak 30-án d. e. 8—12-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. történelemből, d. u. 2—3-ig II. éves theolog. egyháztörténelemből, 3—6-ig II. gymn. oszt. minden tantárgyból. Febr. 1-én d. e. 8—12-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. természettanból, d. u. 2—6-ig I. gymn. oszt. minden tantárgyból. 2-án délelőtt 8—12-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. szám-tanból, d. u. 2—3-ig angol nyelvből, 3—6-ig III. gymn. oszt. minden tantárgyból. 3-án d. e. 8—12-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. latin nyelvből, d. u. 2—6-ig IV. gymn. oszt. minden tantárgyból. 4-én d. e. 8—11-ig VII., VIII. gymn. oszt. bölcslemből, 11—12-ig II. és III. éves theolog. egyházi jogból, d. u. 2—6-ig V. gymn. oszt. minden tantárgyból. 5-én d. e. 8—12-ig VI., VII. és VIII. gymn. oszt. német nyelvből, d. u. 2—6-ig az érdemsorozat elkészítése. 6-án d. e. 10 órakor az érdemsorozat felolvasása.

— Ujfalussy Miklós, Szathmármegye újon kinevezett főispánja, jan 17-kén Nagy-Károlyba érkezett; számos lovas banderum s a legvégső pontjától kezdve hozzá csatlakozó, pontról pontra növekvő, s végre a 200 kocsi szinte meghaladó, felháthatlan néptömeg kíséretében vonult be a megye székhelyére. Az öröm általános, a lelkesedés kitűnő. Estéli 7 órakor a városi polgárok díszes fáklyasemmel tisztelegtek a főispánnal; a polgárság érzelmeit megbátóan tolmácsolta Rába István. A testületet, a városi képviselét, a kaszálói egylet, a polgári olvasó egylet, a takarékpénztár s számos tagokból álló küldöttségek jelentettek ki örömlét és tiszteletüket. Végre a 200-at meghaladó Deák-párt, — Luby Zsigmond Deák-párti egyik elnök vezetése s szónoklata mellett — mutatta be magát a főispánnal.

— Kiszámitották az európai csukorfogyasztást, s e számítás szerint Nagy-Britanniában minden főre 41 font, Francia, Spanyol és Olaszországban 12 és 1/2 font esik évenként. Nemethonban s a magyar-osztrák birodalomban 7 fontot vettek egy egyévre, míg Orosz- és Törökországban már csak 3 és 1/2 font jut. A mi Magyarországot illeti, ez is valószínűleg, nem a harmadik, hanem az utolsó állameportha esik, mert aligha többet fogyasztanak el nálunk fejenként negyedfél fontnál.

— Egy hallatlan rémtörténetet regisztrálnak a lapok. Norwichban a mező vadászva egy egyén, észreveszi, hogy kutyája hűdarábokra akad, melyeket időnként innen-onnan szedget fel. Nyomozni kezd, s egyszer egy emberi kézre, tovább egy lábára, ujra s más emberi testrészekre akad. Jelentést tesz az esetről, s a nyomozat folyamata alatt jelenti magát a hatóságnak, egy a városban az ideig tekintélyben álló egyén, s bevallja, hogy az iszonyt tetet ő követte el alig 18 éves neje. Hogy mi birta e tette, s mi arra, hogy a szerencsétlent még kímélése után is hasogassa, még eddig nincs tudva.

Nemzeti színház.

Január 18-án „Szép marquis”-a. Kővár Lajos 4 felvonásos drámája. A czimszerepet — miután „szép” is, „marquis” is — természetesen Sz. Mátrai Laura játszta. A két első felvonás-

ban ép oly ügyesen és finomul kaczerkódott, mint milyen művészi személyesíté a később megtört nőt. A 3-ik és 4-ik felvonásban — mikor ismét a szív hangján beszélhetett — azon hangon, melylyel a leghidegebb nézőt is megragadja, melylyel az érzékenyebb szemekbe könnyeket tud csalni, elemében volt. Mátra Laura valószínűleg tudja tenni azt a szerzőtől elharmadott átalakulást, mit a tábornok beszéde idéz elő, midőn a szemrehányó hangok felolvasztják szívében azt a kemény érzetet, mely e nőt oly érzéketlenné tette, valószínűleg — mondjuk — mert kifejező arczjátékával, egy pár sokat mondó nézéssel már akkor előkészítte reá a nézőt, mikor a tábornok szalag bilincsei alól feloldja, már ekkor látszik magva azon szenvedélyes szerelemnek, melynek a marquisnő később rabja, végül áldozata lesz, holott az eddigi marquisnőnk szittok és átkozódásait végszavánál már a tábornok karjai közé olvadtak. Ezt nehéz feltenni oly szívtenről, minőnek Kövér a marquisnőt festé. Kovács Gyula Bourignard tábornokot az egyéniségehez nagyon illő jellemet, nagyon jól személyesíté.

Január 19-én „Tell Vilmos” kevés közönség előtt kinttű előadás. Mándokiné, Tannerné, Tanner, Odrý és Dalfi osztottak az est dícsőségében. A ensemble kiváló jól sikerült. A kevés közönségtől sok tapst kaptak.

Január 20-án „Mekka Basa” és „Fortunio Dala” operettek. Ki kell emelnünk mindkettőben Szilágyiné kinttű, valamint Darai K. sikerült énekét.

KÜLFÖLD.

Páris, jan. 18. A kamarák ma nyitottak meg a császár által. A trónbeszéd ezeket mondja: Azon beszéd, melylyel az ülésszak évenként megnyitottatik, szinte kifejezése azon eszmének, mely magatartásomat vezérli. Egy szabad ország felelős fejenek kötelessége: a kormányzat menetét nyíltan kifejteni. Azon elvállalt mti: egy a forradalmak által megingatót talajon egy szabad és erős kormányt alapítani, valóban igen nehéz. Az utolsó ülésszak alatt megszavazott törvények folytán a

sajtó és gyűlésezések által mesterséges izgatás teremtett, míg másrészt a leghévesebb izgatások iránt érzékelten nemzet számított a rend fenntartására irányuló szilárdaságra. A kereskedelmi viszonyok gyümölcsöző lendületet vettek. A katonai törvény segített az ország bizalmát megszilárdítani, azon tudatban, hogy az ország oly helyzetben van, hogy bármely eshetőségnek szemébe nézhet. A száraz és tengeri haderő békéltatva van állítva; a tényleg fegyverben levő haderő összege nem haladja túl az előbbi kormányok alatt volt haderő létszámát; azonban a fegyverzet most tökéletesebb. A fegyvertárak és hadraktárak telvék. A tartalék csapatok be vannak gyűjtve. A mozgó nemzet-őrség szervezésben, a hajóhad átalakítva, és a várak jó állapotban vannak. Törökországban állandó célja el van érve. Franciaország katonai segélyforrásai most már hivatásuknak magaslatán állnak. Ily helyzetben nyíltan kijelenthetjük kívánságunkat: a békét fenntartani. Ezt kimondani nem gyűlölet, ha készen állunk az ország becsületének és függetlenségének megvédésére. A külföldi masságokhoz való viszonyaink a legbarátságosabbak. A spanyol forradalom nem érintette viszonyainkat s a conferentia egy nagy tény, melynek fontosságát méltányolnunk kell. Valamennyi hatalmasság egyetért azon elvek felett, melyek Török- és Görögország között közlekedést előidézni képesek. Ha, mint erős reményem van, semmi sem fogja az általános egyetértést megzavarni, sikerülend nekünk számos szándékolt javításokat valószínűsíteni, s a gazdasági kérdéseket megoldani. Hála a bevételek folytonos gyarapodásának, csak hamar fogjuk teljes gondunk a közterhek leszállítására fordíthatni. A törvényhozási időszakoknak előbb ismeretlen rendezettségbe a közöltünk való egyetértésnek és azon bizalomnak köszönhető, melyet az általános szavazatjog ébreszt bennünk. A néptömegek bizalmukban s hajlamukban kitartók. Szilárd elhatározásom a valódi haladás útját elfogadni; azonban az alkotmány alapjait, melyek a nemzet szavazata által biztosítva, minden magyarázaton kívül hagyom.

Páris, jan. 19. A „Le-Public” jelenti: A conferentia által elfogadott declarationról kivonatolva minden kormány táviratilag értesült, s többen haladéktalanul helyeselték illető képviselőik magatartását.

Konstantinápoly, jan. 19. A Porta Djemilt távirati uton utasítja, hogy a jegyzőkönyvet írja alá. Azt tartják, hogy Görögország szintén beleegyezését fogja nyilvánítni.

Azon este, ha Görögország a conferentia határozatait nem tartaná tiszteletben, a tanácskozó hatalmak a legszigorúbb semlegesség mellett maradnának. A porta képviselője a nyilatkozatot szintén aláírta.

Florenz, jan. 18. A szükséges fegyvergyakorlatok ürügye alatt a szabadságos katonák az utóbbi napok alatt behívtak.

Az „Etandard” jelenti, hogy a császár trónbeszéde többszöri tesztelésnyilvánítások által kísértet, névszerűen azon helyek, hol azon szándék van kiemelve, hogy a belrendet és a külpolitikát fenn akarja tartani. Az általános benyomást békének lehet mondani.

Az „Independance”-nak Berlinből jelentik: „A mi a gyakorlati eszközöket illeti, melyek által a hatalmak nyilatkozatainknak tiszteletét kieszakozólják, azokat Görög- és Törökország további magatartásától teszik függővé.”

Páris, jan. 19. Biztosan állítják, hogy a conferentia, mihelyt az összes meghatalmazottak aláírják a jegyzőkönyvet, egy titkár küldend ki azon megbízással, hogy a görög kormánynak adja tudomásul a jegyzőkönyvet.

Madrid, jan. 19. Az egész Spanyolországban választandó képviselők közül mintegy 300 monarchista, 30 republicanus 20 bourbonista lehet.

Páris, jan. 19. A „Patrie” mondja: Rhagabé békülékeny szellemű iratot küldött Athenébe.

A „Le Public” jelenti: A conferentia tagjai alkalmasint ma gyűlnek egybe, hogy a tárgyalási okmányokat utolsó aláírásaikkal ellássák. Djemil-pasa csak a jegyzőkönyvet iradja alá, de a nyilatkozatot nem. A conferentia állandónak fogja magát addig tekinteni, míg Török- és Görögország válasza megérkezik.

Corfu, jan. 15. A görög kormány Bordeaux-ban megvásárolt két, a chilii köztársaság számára épített páncélos fregattot 4 millió francért. Egy 60 ágyus fregatte átengedése végett egy idegen hatalommal is alkudozásban áll. Corfuból jelentik továbbá, hogy az egész hadsereg a határok mellett van összpontosítva, s Missolunghi megerősítésén élénken dolgoznak.

Mint Washingtonból 16 ról távirják, az elnök a senatus elé terjeszté az Alabama-ügy szabályozása s a honosítási jog iránt Angliával kötött szerződést.

Legújabb.

Berlin, jan. 20. A „Prov. Corr.” mondja: A hatalmak készséges és gyors egyetérése annál örövendesebb, mivel még csak nem régiben a béke iránt vázélyeket lehetett látni Keleten felmerülni.

Páris, jan. 20. A conferentia ma tilést tartott. Walewsky vasárnap Athenébe megy, a conferentiától való megbízatásban.

Berlin, jan. 20. A mai esti lapok jelentik: A legközelebbi szövetségi ülés azon javaslatokat tárgyalandja, melyek Baden, Bajorország és Württemberg részéről a szövetségi hadseregben való katonai kötelezettség teljesítése iránt tettek.

Páris, jan. 20. A kék-könyvben a császár felemli a béke fenmaradásá iránti reményt, a mi teljesebbé is ment, s e körülmények között — eltekintve a némely vidékeken való izgatásoktól — a hatalmaknak egymás iránti viszonyai nem zavartattak meg. Keletre vonatkozólag a conferentiában egyetértés lön elérve. A kormány annak idejében tudomásra hozandja a végleges eredményt. A szerződések által Keleten előállított állapotnak fenntartása elsőrendű szükségességgnek jelöltetik ki Románia új miniszterei megváltozott elveket követve járnak el, s a francia kormány sajnálattal tekintené, ha Románia valamely részteljes utra tévedne, a melyen annak még létezése is fenyegetve lehetne.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

Január 21-én: 5%. Metalique 100 frt 60.75. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 65.80. Kamat 60.75. 1860. Kölcsön 93.20. Bankrészevény 678. Hitelintézeti részvény 200 frt 256.10. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 120.75. Ezüst 118.40. Cs. királyi arany 5.70 1/10.

Erdélyi földteh. kötv. jan. 22-én: 74. --.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

66.—1869.

(29)

(3—3)

Hirdetmény.

A földmívelés, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága kijelentvén az iránti élénk kívánságát, hogy a magyar bányatörvény végleges szerkesztésében a bányai képviselői is részt vegyenek, és azon kívánnálól is vezetettvén, hogy az erdélyi bányai minden ágának nyújtassék az alkalom külön érdekeinek érvényesítésére, folyó év 5-kén 208 szám alatt kelt magos rendelettel megengedni méltóztatott, hogy az erdélyi bányai képviselők köréből a magyar bányatörvény tervezése céljából meghívandó bizottmányba három tag hívassék meg, még pedig oly módon, hogy minden bányakerület, melyben különböző alapszabályok vannak hatályban, külön képviselőt is válasszon.

E szerint az egyik képviselő az Abrudbánya Verespataki bányamegyéből, — a második Zarándmegyéből és a régi aranykerületből, — a harmadik pedig Erdélyország többi részeiben működő bányai képviselők által lessz választandó.

Az Abrudbánya-Verespataki bányamegyében a kellő intézkedés eziránt már meg tétetvén, — ezennel még felhívattak tehát.

(A) a Zarándmegyében, továbbá a Hunyadmegye Maroson inneni részében, végre Alsófehérmegyében (kivéve Abrudbánya és Verespatakot)

(B) a Hunyadmegye Maroson túli részében, Torda, Kolozs, Belső Szolnok és Felsőfehérmegyékben, továbbá Csik, Háromszék és Udvarhely székében, végre Beszterce, Fogaras Brassó és Naszod vidéken létező minden bányamű társulatok és társaságok, miszerint kebelekből egy egy képviselőt válasszanak, mely képviselők azután a megválasztási bizonyítékkal ellátva, valamint a bányaművek egyedüli tulajdonosai is, még pedig az (A) alatti területre nézve Abrudbánya bányavárosba a m. k. bánya bizottmányi irodában folyó évi Február hó 23-án, a (B) alatti területre nézve pedig itten Zalatnán a bányabizottmány hivatali épületében folyó évi Február hó 27-én tartandó közgyűlésre az érintett bizottmányi képviselő megválasztására megjelenni sziveskedjenek.

Zalatnán 1869 évi Január hó 13-án

A m. k. Bányakapitányság.

NEU HIVATALOS

(37) (1—12)

OCCASSION.

Selyem- és divat-áru raktár
„az osztrák koronaherceghez,”
Bécsben, Ecke der Bognergasse, Bécsben.

Következő cikkek tetemesen leszállított áron adnak el:
Selyem kelmékben: Színes tafoták, egészen tömött selyem, a legújabb csikokkal, rőf számra 1 frt 40 krtól 2 frt.
Ruhaatlász, egész selyem, minden színben, rőfe 2 frt 10 kr.
Egy urias fekete selyem ruha, jótállással törés vagy összefutás ellen, 18 frt.
Egy lyoni foulard-ruha, legjobb minőségű, 12 frt.

Különös figyelemre méltó:
Gyapjú-popelin-ruhák (10 rőf, 1/2 széles) 2 frt 50, 3 frt 50, 4 frt. 4 frt 50 kr.
Francia Jeconas, legszebb mustrák, multévi idény, eddig 50 kr. rőfe; most csak 35 kr.

Kivánságra mustrák ingyen és bérmentesen küldetnek.
DIAMANT és MÜLLER.

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak
Bécsben, Stadt, Bognergasse Nro 2.
Tekintetes úr!

Kérem önt postai utánvét mellett nekem négy palackot az ön kitűnő **Anatherin-Szájvizéből** küldeni; azért fordulok önhöz személyesen, mert már gyakran kaptam hamisított szájvizet különféle kereskedésekben. Tisztelettel:

TITZ KORNELIA,
cs. kir. alezredesnő, Graz, Attems-gasse, 1001.

Egy palack ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. ért.
Kapható: (36) 23/1 (1—4)

Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KARVÁZY J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Dévén: Krémer Sámuel. Dévén: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Polbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Vaskirhelyi: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vásárhelyi: Nagy Jakab. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. Szében: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Felvárt: Wagner könyvtáros. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyiregyhádon: Baesai B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balassfüred: Fülöp és társa. N.-Almdon: Beck M. Gy.-Szt.-Miklós: Mikó M. Sz.-Udvarhelyi: Beczasi Em. Földvár: Temmer E.

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár —
Nyomat az év rei. tatarolva betűvel (Bécsben készült) 74 sz.

(399) Alólt gyári áron árul valódi (8—2)

rumburgi szöveteke
(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

3/8 széles, 53 bécsi rőfös vég, 21 frtől 52 frt. 23/1
5/8 " 53 " " 49 " 65
3/4 " 38 " " lepedőknek 54 " rőfe 1 frt 50 kr.
ezen feljül figyelemzet

12/16, 10/16, 9/16, 8/16, 7/16, 6/16, 5/16, 4/16 széles szoknyának és lepedőknek való **Callicot**, továbbá, egy bécsi rőfnél szélesebb, finom szoknyának perkaill helyett különösen ajánlható **Chiffon**-raktárára, rőf számra 30 krtól 45 krig.

Teutsch J. B. Segesvárott.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítetnek.

Legnevezetesebb francia találmány!

Eau d'Aspasie.

Legújabb borszépítő-szer, minden ártalmas alkat-rész nélkül, tiszta növény-anyagból készítve.

Végre sikerült a fardhatatlan tudománynak egy szert találni fel, a mely minden hátrány nélkül az egészségre nézve, minden eddig feltalált szépítő vizet, meglepő gyors eredményei által, felülmúl. Csak egyszeri használat után is a bőr, akár a kór, akár más befolyás következtében, lett légyen fakósárga és hervadt, fehér és hajlékony lesz, lehetségszerű rózsaszín frissességet ölt, s hatását még nagyobb szobai hőségben sem veszti legkevésbé is el.

Egy eredeti üveg ára, magyar és francia utasítással 1 frt 50 kr.

Központi raktár a magyar korona országaira nézve **Heymann Zsigmond-nál** Kolozsvárt.

Részleteladás Kolozsvárra nézve: **Binder C. H.** ur gyógyszer-tárában. (16) 6=*

Raktárak minden városban alakíttatnak. Átvevők sziveskedjenek levélben a központi raktárhoz fordulni.

STRIN JÁNOS
könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

!! Uj politikai röpirat !!
Válasz a válaszra
HORVÁTH MIHÁLYNAK.
Ára 1 frt.

!Az ellenzék vívmányai!
Ára 50 kr.

Szabadság lantja. Költemények az 1848-49-i függetlenségi harc idejéből. Szerkesztette **Botond.** Ára 1 frt.

Meglepő szépségű és izlés teljes legújabb divatu **papir-gallérok és kézelők:**
Nők részére 4 krtól, 10 krig.
Férfiak részére 4 krtól, 6 krig.

Cotillon-ordók
nagy választásban darabja 2 krtól — 30 krig.

CSAK VALÓDI OROSZ-CHINAI

THEA, egyenesen behozva, új szedés Congó forrtja 2, 3, 4 frt. Sou-chong forrtja 3, 4, 5, 8 frt. Különösen ajánlható Császár-Melange, bécsi forrtja 5 frt. Mindenféle teák 1/2 és 1/2 fontos pakétoztan is. Chubarum kupája 1 frt. Valódi ó jamaicai rum palackja 75 krtól 2 frt. Cognac, 10 éves, Arrac, puncsentia, finom francia és hollandi liqueur széküldetnek

GRANICHESTEDEN S. által Bécsben, Stadt, Graben, 29 sz. a Trautner-hof bejében. (330) 23/1

Megrendelés utánvétel mellett pontosan teljesítetnek. Árjegyzékek kívánságra vítelebmentesen és ingyen.

(18) (3—3)

HIRDETMEY.

Hivatkozással a mult évben közzétett árjegyzékre, **több ezer válogatott faju oltoványok** kaphatók. Fejéregyháza, 1869, január havában. **A kertészeti gazdászati.**

(5—8)

Naponta 11 órán túl friss

farsangi-fánkok és hassé-pastétomok kaphatók

Taufner János cukrászatában.